

Datum
15 februari 2010

memo

Verzamelde reacties publieke consultatie XBRL 2.1

De staatssecretaris van Economische Zaken heeft op maandag 17 september 2007 het actieplan open standaarden en open source software aan de Tweede Kamer gestuurd. Het doel van het actieplan is om de informatievoorziening toegankelijker te maken, onafhankelijkheid van ICT leveranciers te creëren en de weg vrij te maken voor innovatie.

Een onderdeel van het actieplan is het opstellen van een lijst met standaarden, die vallen onder het principe "pas toe of leg uit" (comply-or-explain). Het College Standaardisatie spreekt zich uit over de standaarden die op de lijst zullen worden opgenomen, o.a. op basis van een expertbeoordeling van de standaard. De expertbeoordeling van XBRL 2.1 heeft plaatsgevonden tijdens een bijeenkomst op vrijdag 30 oktober 2009. Conform procedure is het expertadvies vier weken publiek geconsulteerd. Dit document bevat alle ontvangen reacties op de consultatieronde van XBRL 2.1.

In dit document vindt u achtereenvolgens de reacties van:

- Deloitte
- Belastingdienst
- Rhocon
- Justitie
- Batavia-XBRL
- Ministerie van OCW
- ABN AMRO
- Ministerie van LNV
- Reelezee
- Accountview
- Ministerie van BZK

Reactie Deloitte

Mijne heren,

Met dank voor uw uitnodiging voor deelname aan de consultatie, informeer ik u onderstaand over mijn reactie.

Vragen over hoofdstuk 1 van het expertadvies

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document? [paragraaf 1.1 t/m 1.4 van het expertadvies].

Het is verheugend om te constateren dat de expertgroep ons advies heeft overgenomen om de recommended specifications van XBRL International t.w. dimensions en formulas heeft opgenomen in haar advies.

Hieruit mag geconcludeerd worden dat de expertgroep advies uitbrengt om de volledige XBRL specificatie te adviseren VOORZOVER DEZE EEN RECOMMENDED STATUS heeft van XBRL International. Gezien het feit dat de XBRL standaard zich nog verder zal ontwikkelen en het te verwachten is dat er aanvullende recommendations gepubliceerd zullen worden, is het aan te bevelen om in uw advies op te nemen dat de XBRL standaard wordt geadviseerd VOORZOVER DEZE RECOMMENDED STATUS hebben. Op deze wijze doet uw advies in volle omvang recht uit het beginsel "Open standaarden zijn de norm". Hiermee wordt bewerkstelligd dat maximaal wordt aangesloten bij de open standaard en ook hiervoor het 'comply or explain' beginsel geldt. Het voordeel hiervan is dat de software vendors zich maximaal kunnen richten op adoptie van een centrale standaard, waardoor geborgd wordt dat hun toepassingen niet alleen nationaal maar ook internationaal ingezet kunnen worden. Dit levert op haar beurt weer een belangrijke bijdrage aan de interoperabiliteitsagenda van de Nederlandse Overheid. Als zodanig beveel ik u aan om de naamgeving van het advies 'XBRL 2.1' te vervangen door "XBRL" en in uw advies expliciet te vermelden dat het advies de volledige XBRL standaard omvat voorzover deze de recommended status heeft van XBRL International.

2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde toepassingsgebied van XBRL 2.1? [paragraaf 2.1 van het expertadvies]

Ja

3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van XBRL 2.1? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

Ja

4. Bent u het eens met geschetste oplossing voor de geïdentificeerde knelpunten? [paragraaf 2.3 van het expertadvies]

Ja

5. Bent u het eens met het door de expertgroep gemaakte analyse over het toevoegen van een business case? [paragraaf 2.4 van het expertadvies]

U constateert terecht dat een positieve business case van toepassing is op het gebruik van de gehele lijst van open standaarden (het kan niet de bedoeling zijn dat de kracht van deze lijst standaarden laat implementeren waar dat geen voordelen heeft). Om derhalve de eis op te nemen dat een positieve business case voorwaarde is voor implementatie, acht ik een overbodige toevoeging aan het advies. Tevens introduceert het onzekerheid in de markt waar nu juist duidelijkheid is gewenst over de te hanteren standaarden.

Vragen over hoofdstuk 3 van het expertadvies

6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]

Ja

7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

Ja

8. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]

Ja

9. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]

Ja

Vragen over hoofdstuk 4 van het expertadvies

10. Bent u het eens met het hoofdadvis van de expertgroep?

Ja, met inachtneming van het antwoord op vraag 1

11. Bent u het eens met het aanvullende advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie en de hierbij geplaatste toelichting?

Ja, met inachtneming van het antwoord op vraag 1

Resterende inhoudelijke opmerkingen

12. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent XBRL 2.1 die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van XBRL 2.1 op de lijst met standaarden?

Een belangrijk aspect waar snel aan voorbij wordt gegaan is het onderwerp communicatie. Als zodanig vraag ik u speciale aandacht te schenken aan de wijze waarop een mogelijk positief advies naar de markt zal worden gecommuniceerd, zodat geborgd wordt dat de juiste verwachtingen worden geschetst naar aanleiding van het advies bij markt- en overheidspartijen en in het bijzonder softwareleveranciers.

Hoogachtend,

Wim Scheper

Reactie Belastingdienst

Beste collega's,

Mijn reactie:

1. 3.2 [paragraaf 1.1 t/m 1.4 van het expertadvies], op de toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen zijn geen aanpassingen nodig
2. 3.3 [paragraaf 2.1 van het expertadvies], ja, vooral de uitwerking van een combinatie van "semantisch afgebakend" en "per taxonomie" en de nadruk op maximaal hergebruik van XBRL-taxonomieën is zinvol.
3. 3.3 [paragraaf 2.2 van het expertadvies], ja, sluit goed aan bij het actieplan "Nederland Open in Verbinding".
4. 3.3 [paragraaf 2.3 van het expertadvies], ja, tijdig op de lijst zetten onderschrijft het advies van 2.3.1. Maar ook 2.3.3 is een belangrijk onderdeel wat vooral een belangrijk aandachtspunt is in het advies van de expertgroep.
5. 3.3 [paragraaf 2.4 van het expertadvies], ja, de zorg deel ik. De toevoeging is zeker op zijn plaats en is helder voor het denkkader hoort hier ook benoemd / opgenomen te worden.
6. 3.4 [paragraaf 3.1 van het expertadvies], ja, is duidelijk omschreven. Ondanks dat niet bekend is wat de kosten zijn misschien kader/ richting aangeven (tip)
7. 3.4 [paragraaf 3.2 van het expertadvies], ja, vooral met de toevoeging van de nog 3 XBRL-specificaties/documenten. De extra impuls zal er zeker aan bijdragen.
8. 3.4 [paragraaf 3.3 van het expertadvies], ja, de keuzevrijheid wordt zeker vergroot en ja, dit leidt zeker tot meer interoperabiliteit binnen het afgebakende toepassingsgebied.
9. 3.4 [paragraaf 3.4 van het expertadvies], ja, de eis die gekoppeld is aan de conclusie van een goede taxonomie beschikbaar is of komt, rechtvaardigt de expliciete rol en het belang van taxonomieën. Ja, zeer terecht de aandacht vraag voor de rol van een keten brede business case-analyse om de impact vraag boven tafel te krijgen.
10. 3.5 [paragraaf 4 van het expertadvies] Bent u het eens met het hoofdadvies van de expertgroep? Ja, het geeft een helder beeld zeker met de toevoeging onder (-4) bepaal dat een toepasselijke XBRL-taxonomie met voldoende kwaliteit (nog) niet beschikbaar is, enz..
11. 3.5 [paragraaf 4 van het expertadvies] Bent u het eens met het aanvullende advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie en de hierbij geplaatste toelichting? Ja, het kaderbeeld is goed vertegenwoordigd in deze aanvulling.
12. 3.6 Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent XBRL 2.1 die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van XBRL 2.1 op de lijst met standaarden? Nee, een zeer weloverwogen traject is er doorlopen en het getuigt van zorgvuldigheid die betracht is bij het samenstellen van deze consultatieprocedure (mijn complimenten collega's).

Met vriendelijke groet

Willem Jan (W.J.) de Waal
B/CICT - Unit Poort-(Back) Kennismanagement

GBO Overheid
Bureau Forum Standaardisatie
Postbus 84011
2508 AA Den Haag

Betreft: Consultatieprocedure XBRL 2.1

V1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standaardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op XBRL 2.1). [paragraaf 1.1 t/m 1.4 van het expertadvies].

A1. Gezien vanuit het standpunt dat bijdragen tot het vormen van de XBRL standaard een hogere mate van expertise vereist dan het implementeren van de standaard, is het opmerkelijk dat er slechts een enkele persoon (M. van Hilvoorde) in de expert lijst staat die zich daarin bewezen heeft. Er is toch geen eis dat experts alleen Nederlanders mogen zijn? Naast implementatie betrokkenen is het opmerkelijk dat er een oververtegenwoordiging is van personen die slechts via 'de randen' bij XBRL als standaard betrokken zijn.

Het betrekken van deelstandaarden van XBRL (als XDT 1.0 en Formula 1.0) in het advies is prima maar geen van de genoemde partijen heeft daar ervaring mee omdat deze in NL nauwelijks gebruikt worden (DNB is de enige uitzondering en de kennisdeskundige aldaar staat niet op de lijst met geraadpleegde personen, wat Semansys tot de enige ervaringsdeskundige maakt).

FRTA is geen actuele XBRL standaard. Zoals gesteld is het een set van richtlijnen, best practices op zijn best. Helaas stammen deze regels uit 2005 en gelden zij niet voor XDT1.0 of Formula 1.0. Sterker; soms zijn deze regels in strijd met deze specificaties. Als deelnemer in de herziening van FRTA kan ik u aangeven dat vele regels in een volgende versie zullen vervallen. De gevolgen van deze herziening is trouwens openbaar op de xbrl.org website, deze zijn kennelijk niet meegewogen in het oordeel.

V2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde toepassingsgebied van XBRL 2.1? [paragraaf 2.1 van het expertadvies]

A2. Ik ben het niet eens dat XBRL gezien moet worden als standaard voor 'verantwoordingsrapportage', dit sluit belasting aangiften immers uit. De praktijk biedt bv. de XBRL-GL taxonomie die ingaat op financiële data op transactie niveau. Dat zou prima kunnen gaan over facturen of betalingsverkeer. Dat in beginsel taxonomieën gemaakt worden voor financiële rapportages van het bedrijfsleven aan overheidsinstanties en toezichthouders biedt wellicht een beter houvast om het terrein af te bakenen.

V3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van XBRL 2.1? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

A3. Ja.

V4. Bent u het eens met geschetste oplossing voor de geïdentificeerde knelpunten? [paragraaf 2.3 van het expertadvies]

A4. 2.3.1 Zoals eerder gesteld FRTA mag geen onderdeel van het advies zijn. Wat eveneens twijfelachtig is, is dat de Formule 1.0 standaard momenteel twee productie sites ter wereld kent. Dat is een veel te smalle basis om te adviseren dat de Formule Specificatie de requirements van business rules zal gaan vervullen. Daarnaast, zoals ook eerder gesteld, zit er geen enkele persoon in de expertgroep die enige ervaring heeft met de Formule specificatie en men kan dus hoogstens een mening hebben. Voor wat betreft XDT 1.0 zou ik een voorbehoud maken. Ja, deze standaard is breed ingezet in de (buitenlandse) markt maar omdat een advies van dit forum gelezen kan worden als 'XDT moet als het kan', is een afzwakking in de verwoording nodig. De NL software markt heeft bewezen XBRL 2.1 'moeilijk' te vinden, XDT 1.0 voegt complexiteit toe ik zou daarom voorstellen XDT te beschouwen als een optie binnen het arsenaal van de XBRL specificaties die gebruikt kunnen worden

(niet moeten). Vergelijk: de inzet van een calculatie linkbase, deze staat in de XBRL specificatie maar het gebruik is niet verplicht.

Mijn inziens ontbreekt er een standaard die wel breder ingezet wordt en waarvan het nut is bewezen en dat is de Generic Links 1.0 standaard.

V5. Bent u het eens met het door de expertgroep gemaakte analyse over het toevoegen van een business case? [paragraaf 2.4 van het expertadvies]

A5. Dit is algemene zin altijd al randvoorwaardelijk voor het implementeren van IT gerelateerde oplossingen.

V6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]

A6. Ja.

V7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

A7. Omtrent het gebruik; dat verschilt aanmerkelijk per deelstandaard. XBRL 2.1 wordt redelijk breed toegepast in de wereld, maar bv. Formula 1.0 niet.

Omtrent functionaliteit; er zijn nog steeds terreinen die onderontwikkeld zijn. Denk aan versioning en rendering. Daarnaast zijn er ook nog terreinen waarop in het geheel nog geen start is gemaakt, denk aan mapping en verbinding met RDF en OWL of semantic web.

V8. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]

A8. Ad interoperabiliteit. Dit is relatief. De syntax mag met XBRL dan gestandaardiseerd worden maar de verschillen worden op het semantische vlak nog verder uitvergroot. Harmonisatie van gegeven definities is de route die leidt tot meer interoperabiliteit.

V9. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]

A9. Hoe gemakkelijk is het nu om te migreren? Wat is nu de impact op ICT? Die vragen worden niet beantwoord. Er wordt alleen naar de complexiteit van XBRL gewezen en de noodzaak tot het hebben van een taxonomie (duh!). Mijn ervaring is dat de meeste marktpartijen helemaal niet migreren maar XBRL gewoon als een ander export formaat beschouwen. Er worden vaak als XML instances opgeleverd en met XBRL moeten er alleen andere elementnamen gebruikt worden. Dat dit een heel beperkte visie is over wat er met XBRL mogelijk is, kan de standaard niet worden verweten. De business case is nu eenmaal complex. Inbouwen van XBRL 'an sich' levert alleen kosten op terwijl er niets meer verkocht wordt. De ROI moet gezocht worden in aanvullende services die mogelijk worden met XBRL; vergelijkbaarheid met andere partijen, uniforme data elementen voor diverse rapportages en (en in de toekomst) een eenvoudiger aansluiting van nieuwe rapportages.

V10. Bent u het eens met het hoofdadvis van de expertgroep?

A10. Geen FRTA, geen Formula 1.0 advies opnemen. Hoogstens adviseren om Formula 1.0 te volgen en in een later stadium voor te dragen. XDT 1.0 optioneel stellen.

Geen 'verantwoording'srapportage, maar financiële rapportages tussen bedrijfsleven en overheid.

V11. Bent u het eens met het aanvullende advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie en de hierbij geplaatste toelichting?

A11. De adviezen zijn wel waar, maar is het forum dat de standaard afstempelt (en waarvoor dit advies geschreven wordt) wel het adres voor dit soort adviezen?

V12. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent XBRL 2.1 die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van XBRL 2.1 op de lijst met standaarden?

A12. Praat eens met een paar ervaringsdeskundigen van het eerste uur: Walter Hamscher bij de SEC, Maciej Piechocki en Olivier Servais bij de IASB, Víctor Morilla bij de Spaanse centrale bank, Andy Greener bij de HMRC.

Forum standaardisatie

memo

XBRL consultatie

Directie Informatisering

Schedeldoekshaven 131
2511 EM Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Contactpersoon

Roland Groustra
ICT adviseur
T 070 370 79 11
F.R.Groustra@minjus.nl

Datum

14 december 2009

Projectnaam

Architectuur

Beste Marian Barendrecht,

Hierbij de invulling de antwoorden op de consultatie namens het ministerie van Justitie.

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standaardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op XBRL 2.1). [paragraaf 1.1 t/m 1.4 van het expertadvies].

Neen

2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde toepassingsgebied van XBRL 2.1? [paragraaf 2.1 van het expertadvies]

Ja

3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van XBRL 2.1? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

Ja

4. Bent u het eens met geschetste oplossing voor de geïdentificeerde knelpunten? [paragraaf 2.3 van het expertadvies]

Ja

5. Bent u het eens met het door de expertgroep gemaakte analyse over het toevoegen van een business case? [paragraaf 2.4 van het expertadvies]

Ja

6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]

Ja

7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

Ja

8. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]

Ja

9. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]

Ja

10. Bent u het eens met het hoofadvies van de expertgroep?

Ja

11. Bent u het eens met het aanvullende advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie en de hierbij geplaatste toelichting?

Ja

12. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent XBRL 2.1 die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van XBRL 2.1 op de lijst met standaarden?

Neen

Directie Informatisering

Datum

14 december 2009

Met vriendelijke groet,

Roland Groustra
ICT adviseur

Reactie Batavia – XBRL

3.2 Vragen over hoofdstuk 1 van het expertadvies ("Doelstelling expertadvies")

Hoofdstuk 1 geeft een beschrijvende toelichting op XBRL 2.1.

Vraag: 1.

Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standaardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op XBRL 2.1). [paragraaf 1.1 t/m 1.4 van het expertadvies].

Antwoord 1:

Ik mis een aantal experts in uw expert groep.

3.3 Vragen over hoofdstuk 2 van het expertadvies ("Belangrijkste besprekpunten") Hoofdstuk 2 gaat achtereenvolgens in op het voorgestelde toepassingsgebied van XBRL 2.1, het voorgestelde werkingsgebied, de potentiële knelpunten en het gebruik van een business case.

De potentiële knelpunten waren vooraf door de voorzitter in kaart gebracht op basis van de door de experts uitgevoerde individuele toetsingen. De punten waarover de meningen van de experts op voorhand uiteen liepen, of waar meerdere experts dezelfde knelpunten aandroegen, zijn door de voorzitter voorgelegd aan de expertgroep.

Vragen:

2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde toepassingsgebied van XBRL 2.1? [paragraaf 2.1 van het expertadvies]

Antwoord 2:

Nee. XBRL 2.1 is een taal om zowel rapportage data als ook meta-data rondom BEDRIJFS rapportages geautomatiseerd te kunnen communiceren en gebruiken.

Denk aan belasting aangiften, statistiek, export, import, bedrijfsschappen, budgetten, quotas etc etc

3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van XBRL 2.1? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

Antwoord 3:

Ja

4. Bent u het eens met geschetste oplossing voor de geïdentificeerde knelpunten? [paragraaf 2.3 van het expertadvies]

Antwoord 4:

Nee.

De Generc links standaard v 1 had er WEL bij moeten staan. Deze is nuttig en goed toepasbaar door iedere technicus die XBRL 2.1 begrijpt.

FRTA is sterk verouderde niet meer gebruikte en moeilijk toepasbare specificatie die aan hevig onderhoud toe is. Formula en XDT zijn in tegenstelling tot XBRL 2.1 zeer jonge standaarden met beperkte beschikbaarheid van tools en experts.

Daarmee zijn Formula en XDT vooralsnog niet geschikt voor opname in de lijst. Formula en XDT op deze lijst zetten is echt een paar jaar te vroeg.

5. Bent u het eens met het door de expertgroep gemaakte analyse over het toevoegen van een business case? [paragraaf 2.4 van het expertadvies]

Antwoord 5:

Ja.

3.4 Vragen over hoofdstuk 3 van het expertadvies ("Toetsing van de standaard aan de criteria") Hoofdstuk 3 gaat achtereenvolgens in op de aspecten en criteria van openheid, bruikbaarheid, impact en potentieel, gebaseerd op een aantal subcriteria.

Vragen:

6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de standaardXBRL 2.1? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]

Antwoord 6:

Ja.

7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

Antwoord 7:

XBRL 2.1 wel.

FRTA, Formula en XDT absoluut niet.

Er zijn slechts een handjevol techneuten op de wereld die XDT en Formula geheel begrijpen en geheel correct kunnen toepassen.

Zelfs dat handje vol is het niet altijd eens over de exacte betekenissen van de specs.

Formula en XDT op deze lijst zetten is echt een paar jaar te vroeg wat dit punt betreft.

8. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]

Antwoord 8:

XBRL 2.1 wel.

FRTA, Formula en XDT absoluut niet.

9. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van de standaard XBRL 2.1? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]

Antwoord 9:

XBRL 2.1 wel.

FRTA, Formula en XDT absoluut niet.

3.5 Vragen over hoofdstuk 4 van het expertadvies ("Advies aan Forum en College")

In hoofdstuk 4 formuleert de expertgroep onder zijn conclusie de overwegingen en zijn advies aan het college.

Vragen:

10. Bent u het eens met het hoofdadvis van de expertgroep?

Antwoord 10:

XBRL 2.1 wel.

FRTA, Formula en XDT absoluut niet.

Generic Links moet er weer wel bij.

11. Bent u het eens met het aanvullende advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie en de hierbij geplaatste toelichting?

Antwoord 11:

Nee. XBRL heeft een nuttige toepassing in elk kader waarin regelmatig (1 a 2 maal per jaar of vaker) metadata (nu nog op niet geautomatiseerde

wijze) moet worden uitgewisseld die in rapporterende systemen of modules moet worden toegepast (nu vaak nog door handmatige programmeer activiteiten).

3.6 Resterende inhoudelijke opmerkingen

Vraag:

12. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent XBRL 2.1 die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van XBRL 2.1 op de lijst met standaarden?

Antwoord 12:

Nee

Kind regards - Met vriendelijke groeten

Ron van Ardenne www.batavia-xbrl.com

Batavia Business Reporting - Batavia XBRL BV
P.O.BOX 426 - 7550 AK HENGELLO OV - The Netherlands

Reactie Ministerie van OCW

Geachte heer/mevrouw,

Dank voor de geboden gelegenheid om een bijdrage te leveren aan de procedure om te bepalen of XBRL 2.1 als open standaard kan worden erkend.

We zijn binnen OCW nu bezig met het opstellen van een Business Case voor de inzet van XBRL bij de afhandeling van financiële verantwoordingsprocessen. We verwachten XBRL goed te kunnen inzetten bij ons streven naar administratieve lastenverlichting voor onderwijsinstellingen.

Hierom vraag ik u of u mij van de verdere voortgang op de hoogte wil houden.

Met vriendelijke groet

Gert-Jan Willighagen

Bij de beantwoording is de nummering aangehouden uit de vragenlijst XBRL van het consultatiedocument.

Antwoord 1

Nee, er zijn geen ingrijpende wijzigingen nodig op de toelichting. Wat wellicht nog verhelderd kan worden is de status van XBRL als internationale standaard. Verder spreekt het document zich in lovende woorden uit over XBRL, maar voor lezers die wat minder thuis zijn in het XBRL-gedachtengoed, dan wel het rapport 'Open standaarden' en de daarin vervatte criteria niet kennen is uit het document moeilijk te vatten waar het enthousiasme van de experts op is gebaseerd.

Antwoord 2

Ja, wij zijn het eens met de keuze voor het toepassingsgebied van financieel verantwoordingsverkeer voor die situatie (ketens) waar een XBRL taxonomie voor bestaat. Tot dit toepassingsgebied rekent OCW ook de gegevensuitwisseling met de salarisadministratie. Op de langere termijn ziet OCW ook mogelijkheden XBRL buiten het domein financieel verantwoordingsverkeer.

Antwoord 3

Ja, wij zijn het eens met het werkingsgebied van overheden en instellingen uit de (semi-) publieke sector. Voor OCW zijn met name van belang gegevensrelaties tussen ZBO's en de gegevensbevragende instanties. We zien mogelijkheden om de rapportages sneller en efficiënter tot stand te laten komen. Ook verwachten wij een toename van de transparantie door de inzet van de taxonomie, waardoor het toezicht kan worden versterkt.

Antwoord 4

Ja, wij zijn het eens met de geïdentificeerde knelpunten. V.w.b. de aanvullende functionaliteiten zoals formules: deze moeten buiten de lijst met open standaarden blijven. Overigens zijn de in 1.4 genoemde documenten hier niet bekend. Bij de oplossingen zien we mogelijkheden om deze aan te vullen. Bij praktijkervaring kan een

beschrijving worden opgenomen over de mogelijkheden om de internationaal opgedane ervaring in Nederland in te zetten. Bij de omgang met complexiteit is een advies over een gefaseerde implementatie (pilot en dergelijke) met daarbij een advies over de indeling en startpunt van de implementatie behulpzaam.

Wij onderschrijven dat de kennis in Nederland vooralsnog beperkt is. Dat is voor een belangrijk deel te wijten aan het feit dat XBRL niet breed wordt gepropageerd en derhalve nog te veel als een soort onderonsje van experts wordt beschouwd. Het beperkte opleidingsaanbod is mogelijk ook een remmende factor op dit terrein.

Antwoord 5

Ja, daar zijn wij het mee eens. Wat ons betreft mogen er meer implementatie elementen worden opgenomen in het advies. We begrijpen de terughoudendheid van de expertgroep op dit punt wel, immers we kunnen moeilijk enthousiaste bijval verwachten van partijen die voor zichzelf geen voordelen zien. Dat vraagt om brede voorlichting over rapportageketens zodat ook die partijen XBRL supporten.

De vraag of het als open standaard kan fungeren is niet afhankelijk van de haalbaarheid van de implementatie. Wel versterken handreikingen op dit terrein de inzet van open standaarden.

Antwoord 6

Ja, wij zijn het eens met de conclusie inzake de openheid van de standaard.

Antwoord 7

Ja, wij zijn het eens met de conclusie over de bruikbaarheid van de standaard. Een mogelijke aanvulling is dat nu ook een aantal grote banken in Nederland XBRL als standaard gaan gebruiken. Dit versterkt het beeld van een stabiele basis en gestage uitbreiding.

Wij delen de zorg over de beperkte ervaring en verwachten, net als de expertgroep, een stimulans van de opname op de Nederlandse lijst met open standaarden.

Antwoord 8

Ja, wij zijn het eens met de conclusie inzake het potentieel. OCW onderzoekt nu de mogelijkheden om XBRL in het onderwijsveld vooralsnog in te zetten voor processen rondom de financiële verantwoording en de uitwisseling van financiële gegevens naar meerdere gebruikersgroep, intern en extern de onderwijsinstellingen en universiteiten.

Antwoord 9

Ja, wij zijn het eens met de conclusie over de impact. OCW start binnenkort met het laten opstellen van een taxonomie (extensie) voor financiële verantwoordingsprocessen in het onderwijsveld, als uitwerking van de RJ 660.

Antwoord 10

Ja, wij zijn het eens met het hoofdadvis en zijn daar blij mee. Immers in het streven naar verdergaande lastenverlichting biedt XBRL kansen.

Antwoord 11

Ja, wij zijn het eens met het aanvullend advies. We maken graag gebruik van de verspreiding van kennis rondom XBRL en zijn bereid hier ook actief aan bij te dragen.

Antwoord 12

Nee, volgens ons is/zijn er geen andere informatie of overwegingen die we aan het Forum en College Standaardisatie die moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen

van XBRL 2.1 op de lijst met standaarden. Wel is de communicatie een punt van aandacht voor het welslagen van de implementatie en daarmee de verdere en bredere inbedding van het XBRL-gedachtengoed in de bedrijfscultuur binnen Nederland. Immers, we lopen achter op tal van buitenlandse landen. Ook zouden de verschillende departementen wellicht meer en beter kunnen afstemmen op XBRL-gebied.

Reactie ABN AMRO

Via de mailwisseling tussen GBO en ABN AMRO van 14 december, hebben wij kennis genomen van de nog beperkte mogelijkheid om tot en met vandaag te kunnen reageren op de openbare consultatie inzake het expertadvies XBRL 2.1 standaard.

Zoals bekend zijn ABN AMRO, ING en Rabobank samen met de overheid een traject gestart om vanaf 1 april 2010 de Bankentaxonomie operationeel te hebben.

Vanuit het gezamenlijk overleg van de drie banken afgelopen vrijdag en na interne consultatie komen wij tot het volgende gemeenschappelijke advies.

ABN AMRO, ING en Rabobank hebben kennis genomen van het expertadvies met betrekking tot de opname van de XBRL standaard op de lijst van open standaarden voor de overheid volgens het beleid 'pas toe of leg uit'. Allereerst zijn we verheugd dat de overheid voornemens is om de XBRL standaard tot open standaard voor de overheid te verheffen. Dit zal zeker bijdragen aan de adoptie van het gebruik van XBRL en de SBR aanpak zoals die nu ook door de banken wordt gehanteerd voor het kredietrapportageproces. We hebben echter wel onze bedenkingen ten aanzien van het tweede gedeelte van het advies 'Laat XBRL 2.1 op die lijst vergezeld gaan van XBRL Dimensions 1.0, XBRL Formula Specification 1.0 en XBRL FRTA'.

De implementatie van XBRL voor de markt (en ook voor de ontvangende organisaties zoals de banken) wordt hierdoor wel erg complex. Dit geldt met name voor de XBRL Formula Specification. Hiermee wordt de implementatie van XBRL onnodig complex. Het SBR Programma, heeft in samenwerking met andere internationale SBR Programma's en internationaal erkende experts in onze ogen terecht gekozen voor een laagdrempelig invulling van de business rules door gebruik te maken van de binnen de XBRL 2.1 beschikbare linkbase functionaliteit, dus nog steeds volledig in lijn met de XBRL standaard. Het zelfde geldt overigens voor de zogeheten Versioning informatie die de voor het geautomatiseerd 'mappen' noodzakelijke informatie geeft bij een nieuwe release van een taxonomie. Het is ons bekend dat de implementatie van deze 'oplossingen' voor professionele marktpartijen betrekkelijk eenvoudig zijn te realiseren. Het is echter belangrijk dat het gebruik van XBRL niet leidt tot (nieuwe) technische hoogstandjes, maar dat gekozen wordt voor een implementatie die ook daadwerkelijk eenvoudig realiseerbaar is.

Wij verzoeken het Forum Standaardisatie om het advies te beperken tot het opnemen van alleen de XBRL 2.1 standaard op de lijst met open standaarden en de hiervoor al genoemde zin over de aanvullende functionaliteiten uit het advies te verwijderen.

Mocht het Forum Standaardisatie niet mee willen gaan met ons verzoek dan adviseren wij vanuit de gedachte 'beter geen standaard dan geen adoptie' het advies niet over te nemen en de XBRL standaard niet op te nemen op de lijst met open standaarden.

Namens ABN AMRO, ING en Rabo (in kader van SBR Banken),

Met vriendelijke groet / Best regards,
Rolf van Ede

Reactie Ministerie van LNV

binnen LNV hebben we een uitgebreide email uitwisseling gehad over XBRL 2.1.

Waar het uiteindelijk voor ons op neer komt is:

Een positief advies met een kanttekening.

q XBRL is volgens ons prima geschikt voor het uitwisselen van (financiële) verantwoordingsinformatie maar veel minder voor (financiële) transactie-informatie. Hiervoor is ebXML de betere standaard.

Mocht het voorkomen dat we in bepaalde situaties niet goed uit de voeten kunnen met deze standaard, dan zullen we via de afgesproken route een 'explain' indienen. Dit komt ons inziens de aanscherping en het werken met standaarden ten goede.

Alvast prettige feestdagen.

grt. Karin

Karin Middeljans
Concernarchitect LNV

Reactie Reeleezee

Geachte GBO.Overheid,

Via een collega software-ontwikkelaar hoorde ik deze week van de consultatie voor XBRL 2.1 als Open Standaard. Ik begrijp uit de documentatie dat de termijn voor de consultatie inmiddels verlopen is, en dat vind ik zeer spijtig: Reeleezee had graag zijn bijdrage hieraan geleverd. Reeleezee is vanaf het ondertekenen van het eerste XBRL-Convenant al partij en één van de marktpartijen die echt actief investeren in XBRL support. Ik vind het dan ook merkwaardig dat wij (en wellicht meerdere convenantpartijen) niet gevraagd zijn in deze consultatie - en wil dan ook bij deze alsnog onze bijdrage geven.

Technisch zijn wij zeker gecharmerd van Dimensions & Formula - beide nu in Recommendation-status. Wij hebben al de huidige Formula-subset zoals opgesteld door NTP geïmplementeerd in ons product Reeleezee Portal. Daarmee kunnen wij nu dynamisch Instance Documenten valideren tegen deze regels. Ook zijn we bezig met de implementatie van Dimensions, volgens de voorgestelde standaard - de presentatie aan de gebruiker en de uitgebreidere 'mapping' door intermediairs zijn hierbij nog de grootste uitdagingen.

Nu lopen wij echter in onze ogen redelijk voorop in deze ontwikkeling. Wij merken goed dat XBRL voor veel partijen niet makkelijk is. Door naast XBRL 2.1 ook de volledige Formula- en Dimensions-standaard op te nemen, bestaat een aanzienlijk risico dat nieuwe toepassingen (door overheids-partijen) van XBRL ook direct Formula en Dimension gaan toepassen. Zoals al gesteld zijn wij in technische zin voorstander van die ontwikkeling, maar wordt daarmee in onze ogen de drempel voor andere marktpartijen om een XBRL-implementatie te doen, veel hoger. De gewenste brede adaptatie van XBRL door andere software-partijen kan daarmee zeker aanzienlijke vertraging oplopen.

De keuzes zoals het (NTP) SBR programma die in het verleden heeft gemaakt voor een beperkte en pragmatische implementatie van bijvoorbeeld de Calculation Linkbase en Versioning, is ons inziens een goed compromis geweest tussen vooruitgang en het belang van toenemende adaptatie door software-leveranciers.

De suggestie van sommige partijen dat Nederland met deze keuzes zich nu van de wereld heeft afgezonderd en geen standaard XB RL gebruikt is ons inziens geen juiste weergave. Onze aanbeveling is om aan te sluiten bij het advies zoals verwoord door de banken. Wel adviseren wij het overleg gaande te houden voor toekomstige complete toepassing van Formula en Dimensions.

Mocht u hier een nadere toelichting op willen hebben, dan geven wij die graag.

Met vriendelijke groet / Kind regards,

Maarten van Bergen

Manager Software Engineering

De Corridor 5A – 3126 ZA Breukelen | www.reeleezee.nl

Reactie AccountView

Geachte mevrouw, mijnheer,

Recentelijk hebben wij een kopie ontvangen van de mail die door de ABN AMRO, ING en Rabo is verzonden. Wij waren tot op heden niet op hoogte van de openbare consultatie XBRL 2.1 standaard. Gezien het feit dat wij al geruime tijd actief zijn met XBRL willen wij toch graag nog reageren. Hopelijk kan onze reactie nog meegenomen worden. Gezien de korte voorbereidingstijd die wij hadden om deze reactie op te stellen kan ik me voorstellen dat u nog diverse vragen heeft. Wij zijn gaarne bereid u nadere informatie te geven. Net als de banken zijn wij verheugd dat de overheid voornemens is om de XBRL standaard tot open standaard voor de overheid te verheffen alleen delen wij hun bedenkingen ten aanzien van het tweede gedeelte van het advies 'Laat XBRL 2.1 op die lijst vergezeld gaan van XBRL Dimensions 1.0, XBRL Formula Specifications 1.0 en XBRL FRTA'.

Wij vrezen dat de implementatie van XBRL voor de markt onnodig complex gemaakt wordt. Op termijn zullen wij de genoemde technieken zeker gaan adopteren, maar wij zouden het betreuren als het gebruik van XBRL vertraagd zou worden doordat er gekozen wordt voor een standaard die op dit moment nog niet ingevuld kan worden door de markt.

Er zijn slecht enkele goede implementaties van XBRL Formula Specifications beschikbaar wereldwijd. Quote van een website <http://hitachidatainteractive.com/2009/12/07/xbrl-the-value-of-validation/>: "The second thing that is needed is for other software vendors other than UB Matrix and Fujitsu to add the formulas functionality to their XBRL product offering.

Otherwise it will remain a too expensive option"

Wij hanteren de XBRL 2.1 standaard en hebben deze ook opgenomen in onze software.

Tevens hebben wij de versioning informatie zoals aangeleverd door het SBR programma reeds met succes opgenomen in onze software. Wij volgen de internationale ontwikkelingen op het gebied van Versioning, maar tot op heden zijn er voor zover ons bekend nog geen succesvolle implementaties hiervan geweest. Tot die tijd hanteren wij de versioning zoals gedefinieerd in het nederlandse SBR programma.

Wij ondersteunen de mening van de ABN AMRO, ING en Rabo.

Ook wij verzoeken het Forum Standarisatie om het advies op dit moment te beperken tot het opnemen van alleen de XBRL 2.1 standaard op de lijst met open standaarden en de hiervoor al genoemde zin over aanvullende functionaliteit uit het advies te verwijderen.

Mocht het Forum Standarisatie niet mee willen gaan met dit verzoek dan adviseren ook wij om het advies niet over te nemen en de XBRL standaard niet op te nemen op de lijst met open standaarden.

Na succesvol afronden van de pilots komt onze software in 2010 beschikbaar voor onze klanten. Middels deze functionaliteit kunnen de taxonomieën van de Banken, de Kvk, CBS en Belastingdienst worden ingelezen, gemapped aan de aanwezige data en kunnen instance documenten worden verstuurd.

Met vriendelijke groeten en in afwachting van uw reactie
AccountView B.V.
Development Manager/AccountView Architect
Han Wurtz

Reactie Ministerie van BZK

Beste Marian,

vanwege drukte is het helaas niet gelukt hierin formeel te antwoorden, bij deze informeel, vanuit BZK zijn er geen bezwaren deze standaard op te nemen voor de Pas Toe of Leg Uit lijst.

Wij onderschrijven de conclusies en aanbevelingen van het expert panel.

Ik hoop je hiermee alsnog voldoende geïnformeerd te hebben en zie uit naar toekomstige activiteiten vanuit het Forum.

Met vriendelijke groet,

Hans de Raad
Automatiseringsadviseur
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties